

Sisekaitseakadeemia

Finantskolledž

Jekaterina Martšuk

**KAUPADE KLASSIFITSEERIMISEL KASUTATAVAD
REEGLID JA PÕHIMÕTTED**

Lõputöö

Juhendaja: Irina Paju

Maksu- ja Tolliameti

Põhja maksu- ja tollikeskuse

tollikorralduse osakonna tollitalituse

vanemspetsialist

Tallinn 2010

ANNOTATSIOON

SISEKAITSEAKADEEMIA

Kolledž: Finantskolledž	Kuu ja aasta: juuni 2010
Töö pealkiri: Kaupade klassifitseerimisel kasutatavad reeglid ja põhimõtted	
Töö autor: Jekaterina Martšuk	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
<p>Lühikokkuvõte:</p> <p>Töö on kirjutatud eesti keeles ning võõrkeelne kokkuvõte on vene keeles. Töö koosneb 46 leheküljest (ilma lisadeta), kasutatud on 17 allikat, millele on töös viidatud. Informatsiooni ja uuringu tulemuste piltlikuks edastamiseks on kasutatud lõputöös tabeleid ja jooniseid.</p> <p>Üheks lõputöö uurimismeetodiks on kirjanduse ja õigusaktide analüüs, mille abil kogub autor töö jaoks vajalikke andmeid. Teiseks on uuring inimeste teadmistest, kes on kaupade klassifitseerimisega kokku puutunud. Lõputöös pakub autor omapoolseid lahendusi püstitatud probleemidele, analüüsides läbiviidud uuringut.</p> <p>Töö on jaotatud kahte ossa. Lõputöö esimeses osas kirjeldab autor Euroopa Liidus kehtivaid kaupade klassifitseerimise aluseid, annab ülevaate kombineeritud nomenklatuuri struktuurist ning kirjutab lahti, kuidas toimub õige kaupade klassifitseerimine.</p> <p>Teises osas annab lõputöö autor ülevaate läbiviidud uuringu teemadest, analüüsib uuringu andmeid ning teeb omapoolsed järeldused ja neist tulenevad ettepanekud.</p> <p>Käesolevat lõputööd on võimalik kasutada kaupade klassifitseerimise õppe- või abimaterjalina sellepärast, et siin on käsitletud põhiprintsiibid ja reeglid, mille alusel tuleb kaubakoodi määrata.</p>	
Võtmesõnad: klassifitseerimine, kodeerimine, kaubakood, kombineeritud nomenklatuur	
Võõrkeelsed võtmesõnad: кодирование товаров, товарный код, комбинированная номенклатура	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia raamatukogu	
Kaitsmisele lubatud Kolledži direktor: Uno Silberg	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele Juhendaja: Irina Paju	Allkiri:

SISUKORD

MÕISTETE JA LÜHENDITE SELGITUS.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KAUPADE KLASSIFITSEERIMISE ALUSED JA KOMBINEERITUD	
NOMENKLATUURI STRUKTUUR.....	7
1.1 Kaupade tariifse klassifitseerimise õiguslikud alused	7
1.2 Kombineeritud nomenklatuur ja klassifitseerimise üldreeglid.....	14
2 VALITUD KAUPADE KLASSIFITSEERIMINE.....	24
2.1 Kaupade kodeerimise detailne kirjeldus	24
2.2 Saadud andmete analüüs	35
KOKKUVÕTE.....	41
PE3IOME.....	43
VIIDATUD ALLIKAD.....	44
TABELITE JA JOONISTE LOETELU	46
LISA 1-UURINGU KÜSIMUSTIK.....	47

MÕISTETE JA LÜHENDITE SELGITUS

HS – Harmoneeritud süsteem

EL – Euroopa Liit

N – Näiteks

EÜ – Euroopa Ühendus

KN – Kombineeritud nomenklatuur

CN-kood – kaheksakohaline kaubakood, mida määratakse KN-i järgi

TARIC – Integreeritud tollitariifistik

STI – Siduv Tolli Tariifinformatsioon

ÜTS – Ühenduse Tolliseadustik

Rubriik – HS rubriik

Grupp – HS grupp

SISSEJUHATUS

Lõputöö teema on “Kaupade klassifitseerimisel kasutatavad reeglid ja põhimõtted”. Teema valiku tegemisel lähtus autor sellest, et ta oli õppepraktikal Maksu- ja Tolliameti Põhja maksu- ja tolliseskuses, tollikorralduse osakonnas, legaalse kaubanduse kontrolli talituses, mis tegeleb tollideklaratsioonide ja kaupade kontrollimisega. Igapäevase töö käigus märkas autor, et kõige olulisem ning keerulisem tollideklaratsioonide vormistamisel on õige kaubakoodi määramine. Seetõttu otsustas autor kirjutada lõputöö teemale, mis tutvustaks kaupade klassifitseerimise süsteemiga ja selle keerulisust.

Lõputöö autor arvab, et teema, mis on seotud kaupade klassifitseerimisega, on alati aktuaalne sellepärast, et ilma kaubakoodita ükski kaup ei saa läbida tolliformaalsuseid. Samuti tänapäeval Euroopa Liidus on majanduslik kriis, seepärast tolliametnikud peavad tähelepanelikult jälgima, et tollideklaratsioonides tootele määratakse õiged kaubakoodid, sest vale kauba kodeerimisele järgnevad valed meetmed, mida kohaldatakse iga kaubakoodi jaoks ja loomulikult ka valed maksud. Praeguse majandusliku seisuga maksude korjamisel iga kroon on väga tähtis.

Lõputöös tõstatatud probleem seisneb selles, et kaupade klassifitseerimine on väga keeruline ja mahukas protsess, mis nõuab head kaubatundmist ja oskust tähelepanelikult lugeda dokumente.

Lõputöö eesmärgiks on välja selgitada, kuidas toimub täpne kaupade klassifitseerimine ehk kaubakoodide määramine ning kas õiget kaubakoodi on raske leida. Selleks, et tööeesmärki saavutada on püstitatud järgmised uurimisülesanded:

- a) anda ülevaade klassifitseerimise alustest ja üldreeglitest;
- b) läbi viia uuring, mille käigus erinevad osalejad määravad erinevatele kaupadele kaubakoode ning põhjendavad oma valikuid.

Üheks lõputöö uurimismeetodiks on kirjanduse ja õigusaktide analüüs, mille abil kogub autor töö jaoks vajalikke andmeid. Teiseks on uuring inimeste teadmistest, kes on kaupade klassifitseerimisega kokku puutunud. Lõputöös pakub autor omapoolseid lahendusi püstitatud probleemidele, analüüsides läbiviidud uuringut.

Töö on jaotatud kahte ossa. Lõputöö esimeses osas kirjeldab autor Euroopa Liidus kehtivaid kaupade klassifitseerimise aluseid, annab ülevaate kombineeritud nomenklatuuri struktuurist ning kirjutab lahti, kuidas toimub kaupade klassifitseerimine.

Teises osas annab lõputöö autor ülevaate läbiviidud uuringu teemadest, analüüsib uuringu andmeid ning teeb omapoolsed järeldused ja neist tulenevad ettepanekud.

1 KAUPADE KLASSIFITSEERIMISE ALUSED JA KOMBINEERITUD NOMENKLATUURI STRUKTUUR

1.1 Kaupade tariifse klassifitseerimise õiguslikud alused

Rahvusvahelise kaubanduse arenedes möödunud sajandi esimesel poolel tunnetati kaupade klassifitseerimise ja vastava nomenklatuuri vajadust¹ (termin „kaupade klassifitseerimine“ tähendab konkreetsete kaupade kandmine täpsemale asupaigale nomenklatuuris).² 1931. aastal võeti kasutusse Genfi nomenklatuur, mis vaadati uuesti läbi 1937. aastal. Järgmine oli Brüsseli nomenklatuur 1959. aastast, mis nimetati 1974. aastal ümber Tolli Koostöö Nõukogu nomenklatuuriks. Muudatused tehnoloogias ja rahvusvahelise kaubanduse struktuuris tingisid selles ulatuslikke muudatusi ja nii loodigi harmoneeritud süsteem (edaspidi HS)³, mis võeti kasutusse 1. jaanuaril 1988. HS-i konventsioonile kirjutas 1985. aastal alla 31 riiki ja Euroopa Majandusühendus. HS on rahvusvaheline kaupade kirjeldamise ja klassifitseerimise (kodeerimise) süsteem (*Harmonized Commodity Description and Coding System*), tuntud kui HS-i nomenklatuur (*Harmonized System Nomenclature*). Tänapäevaks on HS-ga liitunud 137 riiki, kuid seda kasutab üle 200 valitsuse kogu maailmas, enamasti oma riikliku tollitarifistiku rakendamiseks ja majanduse statistiliste andmete kogumiseks.⁴ Üle 98% kaubast rahvusvahelises kaubanduses liigitakse HS-is.⁵ Seda kasutatakse ülemaailmselt tollitariifide alusnomenklatuurina ja kaubandusstatistilisel otstarbel.⁶

¹ Statistikaamet, „Kaubakoodide määramine kombineeritud nomenklatuuri järgi“, juhend, Tallinn (2006), lk 2.

² Генрих Николаевич Чмель, *Малая таможенная энциклопедия*, (Москва: Центр экономики и маркетинга, 1997), стр 88.

³ Statistikaamet, *Kaubakoodide määramine, supra nota 1*, lk 2.

⁴ European Commission, “Harmonized system – general information”, <ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/tariff_aspects/harmonised_system/index_en.htm> (03.03.2010)

⁵ World Customs Organisation, “What is the Harmonized system?“, <www.wcoomd.org/home_wco_topics_hsoverviewboxes_hsoverview_hsharmonizedsystem.htm> (03.03.2010)

⁶ Statistikaamet, *Kaubakoodide määramine, supra nota 1*, lk 2.

HS-i rakendamine hõlbustab rahvusvahelise kaubanduse toiminguid, sest kaubakoodid on kaubanduslepingute lahutamatu osa, nende põhjal on kindlaks määratud kaubakvoodid, litsentsid, samuti tollitariifid. Ka rahvusvahelise kaubandusstatistika andmete kogumine, võrdlemine ja analüüs põhineb kaubakoodidel. HS lihtsustab kaubandusdokumentatsiooni standardiseerimist.⁷ Iga 5 – 6 aasta järel valmistab HS-i Komitee (*HS Committee*) asjakohaseid muudatusi HS-is.⁸ Kõiki transporditavaid objekte, kuid mitte teenuseid, võib klassifitseerida HS-i järgi. HS on aluseks Euroopa Liidu (edaspidi EL) kombineeritud nomenklatuurile.

Juba aastasadu on kasutatud riigi sissetulekute suurendamiseks ja teatud majanduspoliitika elluviimiseks tolle. Toll kaitseb ühiskonda, tõkestades ohtlike kaupade ebaseaduslikku importi ja eksporti, ning maksupettusi, et kindlustada tollitulude laekumine.⁹ Näiteks (edaspidi n) Eesti tolli kaudu laekus 2007. aastal riigieelarvesse 549 545 tuhat krooni tollimakse, mis ületab 2006. aasta summat 147 883 000 krooniga (2006. aastal laekus 401 662 tuhat krooni, 2008. aastal vaid 508 772 tuhat krooni).¹⁰ Tollimaksude laekumist nendel aastatel kajastab alljärgnev tabel.

Tabel 1. Makstud tollimaksud Maksu- ja Tolliametile

Aasta	Tollimaks (kroonides)
2006	401 662 000
2007	549 545 000
2008	508 772 000

Turgude ühendamise ja ühtse tollipoliitika rakendamise eesmärgil luuakse tollitsoone ja tolliliite.¹¹ Tolliliit on majanduspiirkond, mille liikmed ei rakenda üksteise suhtes tollimakse, sarnase mõjuga muid makse ega koguselisi piiranguid. Liitu mittekuuluvate nn. kolmandate riikide suhtes kasutatakse ühtseid tollitariife. Tolliliidu eesmärgiks on piiranguteta majanduse integratsioon.¹² Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 23 kohaselt rajaneb ühendus tolliliidul, mis hõlmab kogu kaubavahetust ning millega kaasneb

⁷ Statistikaamet, *Kaubakoodide määramine, supra nota 1*, lk 2.

⁸ World Customs Organisation, *Harmonized system, supra nota 5*.

⁹ Eve Tomson, „Tollipoliitikast Eesti Vabariigis“, majanduspoliitika teaduskonverentsi kogumik, Tartu Ülikool (2002), <www-1.mtk.ut.ee/varska/2002/1_Makromaj_sotspol/Tomson.pdf> (03.03.2010), lk 226.

¹⁰ Andmed on välja võetud Maksu- ja Tolliameti erinevate aastate aruannetest maksulaekumiste kohta, <www.emta.ee/index.php?id=1376> (22.03.2010)

¹¹ Tomson, *Tollipoliitikast Eesti Vabariigis, supra nota 9*, lk 226.

¹² *Ibid*, lk 230.

impordi- ja eksporditollimaksude, ja kõigi samaväärse toimega maksude keelustamine liikmesriikide vahel, samuti ühise tollitariifi vastuvõtmine nende suhetes kolmandate riikidega. Tolliliidu sätteid kohaldatakse liikmesriikidest pärinevatele kaupadele ning kolmandatest riikidest pärit ning liikmesriikides vabas ringluses olevatele kaupadele.¹³

1. mail 2004. aastal võeti Eesti EL-i koosseisu. Üks EL-i peaesmärke on majanduslik areng. Iga liikmesriigi majanduspoliitika on kõiki teisi puudutav ja seetõttu liikmesriigid kooskõlastavad oma majanduspoliitikat.¹⁴ Viimaste aasta jooksul on tehtud tõsisid tööd selle nimel, et kõrvaldada tõkked EL-i riikide majanduspoliitika vahel ja luua ühtne turg, kus inimesed, raha, kaubad ja teenused ringlevad vabalt, et edendada konkurentsi ja kaubandust, ning parandada majanduse tõhusust. EL jõuab oma eesmärkideni enamasti ühise poliitika (siin hulgas ka tolliliit), ning ühiste programmide või aktsioonide kaudu.¹⁵

EL on suurim eksportija maailmas ja suuruselt teine importija. EL-i kõige olulisem kaubanduspartner on Ameerika Ühendriigid, tähtsusest teisel kohal on Hiina.¹⁶ Samal ajal eelnimetatud riigid ja ka Venemaa on suured EL-i konkurendid. Ühisturg on toonud kaasa Euroopa riikide seadusandluse ühtlustumise. Et kaitsta oma turgu ja toetada tootjaid, väliskaubanduse elluviimisel kasutab Euroopa Ühendus (edaspidi EÜ) ühtset väliskaubanduspoliitikat:

- a) ühine tolliseadustik;
- b) ühine tollitariifistik;
- c) ühine seisukoht rahvusvahelistel kaubandusläbirääkimistel;
- d) ühised kaubanduslepingud;
- e) ühised turukaitsemeetmed:
 - a) tariifsed meetmed;
 - b) mittetariifsed meetmed;
 - c) kaubandustõkked;
 - d) rahvuslikud meetmed.

¹³ Ben J.M. Terra, Peter J. Wattel, "*Euroopa maksuõigus*", (Tallinn: Sisekaitseakadeemia, 2006), lk 240.

¹⁴ Lembo Tanning, *Rahvusvaheline ja Eroopa Liidu majandus*, (Tallinn: Ten Team OÜ, 1999), lk 171.

¹⁵ *Ibid*, lk 172.

¹⁶ Europa, "Majandus ja kaubandus", <europa.eu/abc/keyfigures/tradeandecconomy/index_et.htm> (03.03.2010)

Euroopa Nõukogu määrusega (EMÜ) 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri kohta (art 1) kehtestatakse kombineeritud nomenklatuur (edaspidi KN) (*Combined Nomenclature*), mis peab vastama nii ühise tollitariifistiku kui ka ühenduse väliskaubanduse statistika nõuetele.¹⁷ Euroopa Nõukogu määruse (EMÜ) 2658/87 art 12 alusel tuleb komisjonil kehtestada igal aastal oma määrusega KN-i uuendatud variant. Seega Euroopa Nõukogu määruse (EMÜ) 2658/87 I lisa asendatakse EÜ komisjoni määrusega kehtestatud uue lisaga. Nii EÜ komisjoni määrusega nr 948/2009 (30. september 2009) on vastu võetud 2010 aastal kehtiv KN.

Kui ettevõtja soovib EL-i territooriumile sisse tuua või välja viia mistahes kaupu, peab ta täitma teatud tolliformaalsused. Kõige mahukam ja olulisem protsess on tollideklaratsiooni esitamine, mida rakendatakse, kui kaupa imporditakse või eksporditakse EL-i mittekuuluvatest riikidest/riikidesse või kui kaubal ei ole ühenduse tollistaatust.¹⁸ Tollideklaratsiooni vormistamisel on vaja esitada mitmesuguseid dokumente, n kaubaarve, kaubasaateleht, pakkeleht, maanteeveokiri jne. Mõned kaubad vajavad veel lisaks erilubade või päritolusertifikaatide esitamist. N ilma pädeva ameti eriloata ei saa sisse tuua strateegilisi kaupu. Selleks, et saada teada, missuguseid meetmeid rakendatakse ja mis dokumendid tuleb erinevate kaupade tollivormistusel esitada, peab määrama tootele õige kaubakoodi.

KN on jaotatud kolmeks osaks: “Eelsätted”, “Tollimaksude loend” ja “Tariifilisad”. Esimene osa koosneb kahest jaost: “Üldreeglid” ja “Erisätted”. Üldreeglite all on “kaupade kombineeritud nomenklatuuri klassifitseerimise üldreeglid”, “tollimakse käsitlevad üldreeglid” ja “Nomenklatuuri ja tollimaksude suhtes kohaldavad üldreeglid”. Erisätete hulka kuuluvad “Kaubad teatavat liiki laevade, paatide ja muude veesõidukite ning puur- või tootmisplatvormide jaoks”, “Tsiiviilõhusõidukid ja kaubad tsiiviilõhusõidukites kasutamiseks”, “Farmaatsiatooted”, “Ühtne tollimaksumäär”, “Pakendid ja pakkematerjal”, “Tariifne sooduskohtlemine kauba liigi tõttu”, “Lühendid ja tähised” ja “Täiendavad mõõtühikud”.

¹⁷ Maksu- ja Tolliamet, “Kauba tariifne klassifitseerimine”, <www.emta.ee/index.php?id=1263> (03.04.2010)

¹⁸ Rivo Sarapik, “Maksuamet kontrollib euroliidus tehinguid”, *Äripäev*, 07.10.2003, <www.ap3.ee/?PublicationId=31503ED6-39D4-4163-9D98-74AA1E3959CE&code=2482/rubr_artiklid_248209> (24.03.2010)

Teine KN-i osa “Tollimaksude loend” koosneb 21. jaotistest. Tollimaksude loend on koostatud tabeli vormis. Esimeses lahtris on kirjutatud CN-kood, teises lahtris asub kauba kirjeldus, kolmandas lahtris on kokkuleppeline tollimaksusumäär ja viimases, neljandas lahtris on esitatud täiendavad mõõtühikud.

Alljärgnevalt on välja toodud joonis 1, kust on näha, kuidas näeb välja KN-i teine osa. Kõigepealt, üleval on kirjutatud grupi number, edasi tulevad grupi nimetus ja märkused ning alles siis tabeli vormis on esitatud nomenklatuur.

GRUPP 1			
ELUSLOOMAD			
Märkus			
1. Sellesse gruppi kuuluvad kõik elusloomad, välja arvatud:			
a) kalad, vähid, limused ja muud veeselgrootud, kes kuuluvad vastavalt rubriikidesse 0301, 0306 ja 0307;			
b) mikroorganismide kultuurid ja muud samalaadsed tooted, mis kuuluvad rubriiki 3002, ning			
c) rubriigi 9508 loomad.			
CN-kood	Kauba kirjeldus	Kokkuleppeline tollimaksusumäär (%)	Täiendav mõõtühik
1	2	3	4
0101	Elushobused, -eeslid, -muulad ja -hobueeslid:		
0101 10	– tõupuhtad aretusloomad:		
0101 10 10	– – hobused (!)	Tollimaksuvaba	p/st
0101 10 90	– – muud	7,7	p/st
0101 90	– muud:		
	– – hobused:		
0101 90 11	– – – tapaloomad (?)	Tollimaksuvaba	p/st

Joonis 1. Näide KN-st 2010

Kolmandas osas on neli jagu. Esimesse jakku, “Põllumajanduslisad”, kuuluvad kaks lisa: “Põllumajandusmaksuosad (EA), täiendav tollimaks suhkrult (AD SIZ) ja täiendav tollimaks jahult (AD FIM)” ja “Tooted, mille suhtes kohaldatakse sisenemishinda”. Teises jaos “Tollimaksuvabastuse tingimustele vastavate raviainete loetelud” on tollimaksuvabastuse tingimustele vastavate raviainete loetelud (lisad 2, 4, 5, 6). Kolmandas jaos, “Kvoodid”, on lisa 7 nimetusega “WTO tariifikvoodid, mis avatakse ühenduse pädevate ametiasutuste poolt”. Viimases jaos “Tariifne sooduskohtlemine kauba liigi tõttu” on lisa 8 “Toidukõlbmatuks muudetud kaubad (denaturantide loetelu)” ja lisa 9 “Sertifikaadid”.

KN koosneb 21. jaotistest (I – XXI) (*Section*), mida omakorda on jaotatud 98 grupiks (1 – 76 ja 78 – 98; grupid 77 ja 99 on reserveeritud). Grupid on liigitatud rubriikideks ja alamrubriikideks. Iga aasta nende arv muutub – kas lisatakse uued alamrubriigid või jäetakse mõned rubriigid välja. Peamised kriteeriumid kaupade jaotistesse klassifitseerimiseks on toote materjal ja funktsioonid. Nii on jaotised jagatud kahe tüübi järgi:

- a) mõned jaotised sisaldavad lisaks toormaterjalile ka samast materjalist tooteid (valmistooteid). Näiteks, jaotis XV “Mitteväärismetallid ja nendest valmistatud tooted”;
- b) teistesse jaotistesse on koondatud kaubad kasutusotstarbe järgi. Näiteks, XVII jaotises transpordivahendid on õhu-, vee- ja maanteesõidukid ning nende osad ja tarvikud.

Tabelis 2 on välja toodud jaotiste lühiülevaade. Jaotised on grupperitud nii viisi, et anda sellele üldnimetusi.

Tabel 2. KN-i jaotiste lühiülevaade

Jaotise nr	Kasutusotstarve
I, II, III, IV	Loomsed ja taimsed kaubad
V	Mineraalsed tooted
VI	Keemiatooted
VII	Plastid ja kummitooted
VIII	Naha ja karusnahatooted
IX, X	Metsatööstustooted
XI, XIII, XIV, XV	Valmis ja pooltooted
XII, XVI – XXII	Ainult valmistooted

Samuti ei tohi ära unustada, et jaotiste pealkirjad on väga üldised ja antud ainult suunaval otstarbel. Näiteks, päevalilleõli on taimne toode ja võiks seega kuuluda II jaotisse, kuid taimsed õlid ja rasvad on täpsemalt välja toodud III jaotises. Seega tuleb päevalilleõli klassifitseerida III jaotise järgi.

Jaotised on tähistatud rooma numbritega ning jagatud gruppideks, ribriikideks ja alamrubriikideks. Rubriik on neljakohaline numbrikood, mis on tähistatud araabia numbritega. Rubriigid omakorda on liigitatud alamrubriikideks, mis on araabia numbritega tähistatud kuuekohalised ja kaheksakohalised numbrikoodid. Kaubakoodi struktuur on kajastatud tabelis 3.

Tabel 3. Kaubakoodi struktuur

1 2	HS-i grupp (<i>HS chapter</i>)
1 2 3 4	HS-i rubriik (<i>HS heading</i>)
1 2 3 4 5 6	HS-i alamrubriik ehk HS-kood (<i>HS subheading</i>)
1 2 3 4 5 6 7 8	KN-i alamrubriik ehk CN-kood (<i>CN subheading</i>)
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	TARIC-u alamrubriik ehk TARIC-kood (<i>TARIC subheading</i>)
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 + 1 2 3 4	TARIC-kood + lisakoodid

EL-i ametlikud keeled on inglise ja prantsuse keel. Kui tekib erimeelsusi rahvusvahelisel tasandil või tekib kahtlus eestikeelse KN-i sõnastuses, tuleb pöörduda inglise- või prantsuskeelse originaali poole.¹⁹

Kaupade importimisel kolmandatest riikidest EL-i territooriumile tuleb kaup lisaks KN-le klassifitseerida ka vastavalt EL-i integreeritud tollitariifistikule (edaspidi TARIC) (*The Integrated Tariff of the European Communities*). TARIC on EÜ tariifialaseid ja kaubanduslikke õigusakte sisaldav andmebaas. Seda haldab Euroopa Komisjon – maksukorralduse ja tolliliidu peadirektoraat.²⁰ TARIC õiguslikuks aluseks on Euroopa Nõukogu määrus (EMÜ) nr 2658/87 art 5. TARIC-koode ja lisakoode kasutatakse EÜ meetmete rakendamiseks. Kui liikmesriigid on kehtestanud meetmed, mida EÜ ei reguleeri, siis kasutatakse rahvuslikke lisakoode. TARIC sisaldab:

- a) tariifsed meetmed (tollimaks, tollimaksu peatamine, tariifsed soodustused, tariifikvoot);
- b) kaubandusmeetmed (tasakaalustus- ja dumpinguvastane tollimaks);
- c) kaupade liikumist piiravad meetmed (impordi või ekspordi keeld, impordi või ekspordi piirang, koguseline piirnorm);
- d) põllumajanduslikud meetmed (täiendav tollimaks jahule ja suhkrule, tasakaalustusmaks, põllumajanduskomponendid, toetused töötlemata põllumajanduslikele põhitoodetele);
- e) meetmed statistiliste andmete kogumiseks (ekspordijärelevalve, impordiseire).

EL on loonud siduva tolli tariifinformatsiooni (edaspidi STI) (*Binding Tariff Information (BTI)*) kui vahendi, et aidata ettevõtjatele saada kauba kohta, mida nad tegelikult kavatsesid importida või eksportida, õiget tariifset klassifikatsiooni. Ühenduse

¹⁹ Statistikaamet, *Kaubakoodide määramine, supra nota 1*, lk 3.

²⁰ Euroopa Komisjoni maksukorralduse ja tolliliidu peadirektoraat, "TARICu kasutusjuhend", 23.09.2003, <www.emta.ee/failid/TARIC_userguide_tolge.pdf> (04.05.2010), lk 3.

Tolliseadustiku (edaspidi ÜTS) art 11 lg 1 alusel võib iga isik taotleda tollilit teavet tollialaste õigusaktide kohaldamise kohta.²¹ STI on ettevõtjate taotlusel liikmesriigi tolliasutuse poolt kirjalikult edastatud tariifse klassifikatsiooni otsus. STI edendab tollipoliitika ühtlustatud kohaldamist ning aitab tagada seda, et tollimaksud oleksid korrektsed.²² ÜTS art 12 lg 1 kohasalt annab toll siduvat tariiinformatsiooni kirjaliku taotluse alusel komiteemenetlusega kindlaksmääratud korras.²³ Ettevõtjal tuleb esitada eraldi taotlus iga kauba kohta. ÜTS art 11 lg 2 alusel antakse tariiinformatsioon taotlejale reeglina tasuta.²⁴ STI võib kasutada ainult kauba saaja või tema nimel ja huvides tegutsev esindaja. Üldjuhul STI kehtib kuus aastat alates selle väljaandmise kuupäevast.²⁵

1.2 Kombineeritud nomenklatuur ja klassifitseerimise üldreeglid

Sageli tollivormistuse ajal tekib probleem – üks ja sama kaup võib esmapilgul kuuluda kahe või enama KN-i või HS-i alamrubriiki. N, KN-i järgi võib puidust kirjutuslaud kuuluda kahte HS-i rubriiki (edaspidi rubriik): 4421 ”Muud puittooted” ja 9403 ”Muu mööbel ja selle osad”. Antud juhul KN-i alamrubriigi määramine võib mõjutada tollimaksu erinevust. N, KN-i alamrubriigi kaubakoodi 4421 90 91 alla kuuluvatel kaupadel tollimaksumäär on 4%, kuid KN-i alamrubriigi kaubakoodi 9403 30 11 alla kuuluvad kaubad on tollimaksuvabad. See näide näitab, et õigest klassifitseerimisest sõltuvad impordi tollimaksud. Selleks on vaja igale kaubale, millele teostatakse tollivormistust, määrata õige TARIC-kood.

Enne vaadeldava kauba klassifitseerimise asumist on vaja saada vastused järgmistele küsimustele:

- a) Mis kaubaga on tegemist?
- b) Mis materjalist see on valmistatud või milline on toote koostis?
- c) Milleks seda kasutatakse?
- d) Missugusena see on tollivormistuse hetkel?
- e) Kas see on ainus koht nomenklatuuris, kuhu see kaup kuuluda võib?

²¹ Ühenduse tolliseadustik, 12.10.1992, jõustunud Euroopa Nõukogu määrusega nr 2913/92, art 11 lg 1.

²² Euroopa Kontrollikoda, ”Euroopa Kontrollikoja teatis eriaruande nr 2/2008 kohta, milles käsitletakse siduvat tariiinformatsiooni”, ECA/08/09, Luksemburg (2008), lk 1.

²³ Ühenduse Tolliseadustiku art 12 lg 1.

²⁴ Ühenduse Tolliseadustiku art 11 lg 2.

²⁵ Ühenduse Tolliseadustiku art 12 lg 4.

Ühesuguse KN-i õigeks tõlgendamiseks ning kaupade klassifitseerimiseks on kehtestatud klassifitseerimise üldreeglid. Reeglites on esitatud kaupade klassifitseerimise põhimõtted, mille õige kasutuse tulemusel peavad kõik kaubad saama oma kaubakoodi.

Kokku on kuus klassifitseerimise üldreeglit, mida kohaldatakse nende järjekorras, kui reeglit 1 ei saa rakendada, alles siis tuleb jälgida reeglit 2 jne. Kaupade klassifitseerimine toimub järgmiste reeglite kohaselt.

Reegel 1: jaotiste, kaubagruppide ja alamgruppide nimetused on antud suunaval eesmärgil; ametlik klassifitseerimine peab toimuma lähtuvalt rubriikide kirjeldustest ja vastavate jaotiste ja gruppide märkustest ning alljärgnevatest sätetest tingimusel, et need rubriigid või märkused ei näe ette muud.²⁶

Õigustäpsuse ja kasutusmugavuse määramiskriteeriumina kauba klassifikatsiooniks peab olema tema objektiivsed tunnused ja omadused, mis vastavad rubriikide kirjeldustele ja gruppide märkustele. Samuti kauba klassifitseerimiseks kasutatakse ka järgmiseid kriteeriume: kauba maitse, välimus, kasutuse eesmärk, tootmisprotsess jne.

Reegel 2. a: iga viidet rubriigis mingile kaubale tuleb vaadelda kehtivana selle kauba kohta ka mittekompleksel või lõpetamata kujul, tingimusel et sellisel kujul on kaubal komplektse või valmistoote põhiomadused. Samuti kehtib see lahtivõetud või kokkupanemata komplektsete või valmiskujul (või käesoleva reegli põhjal sellisena käsitatavate) toodete kohta.²⁷

Reegli 2. a esimene osa laiendab igat sellist rubriiki, mis vaatab teatud toodet nii, et see hõlmab toote mitte ainult komplektsel, vaid ka mittekomplektsel või lõpetamata kujul, tingimusel, et nimetatud kujul see toode säilitab komplektse või valmistoote põhilised omadused.²⁸ Selle reegli põhisätted laienevad ka toorikutele, kui neid ei ole eraldi kirjeldatud üheski rubriigis. Termin „toorik“ tähistab toodet, mis pole valmis vahetuks kasutamiseks, millel on valmistoote või -osa ligikaudne kuju ja piirjooned ning mida võib kasutada (v.a erijuhud) ainult viimistlemiseks, et saada vastav valmistoode või -osa (n

²⁶ Kombineeritud nomenklatuur, jõustunud Euroopa Komisjoni määrusega nr 948/2009 (ELT L 287, 31.09.2009), lk 11.

²⁷ *Samas*.

²⁸ Eesti kaupade nomenklatuur, 11.12.2003, jõustunud Vabariigi Valitsuse määrusega nr 311, Reegel 2. a.

plastpudeli eelvorm, mis kujutab endast ühest otsast suletud ja teises otsas korgi jaoks keermega varustatud torukujulist vahetoodet, mille keermega ja suletud otsa vaheline osa on ette nähtud laiendamiseks vajaliku mahu ja kujuni).²⁹

Mõnikord KN-is on olemas grupid nii valmistoodeteks (komplektseteks toodeteks), kui ka nende osadeks (komponentideks); n rubriik 8712 “Jalgrattad jm rattad (k.a velorikšad ja kolmerattalised veojalgrattad), mootorita” ja rubriik 8714 “Osad ja tarvikud rubriikide 8711 – 8713 sõidukitele”. Antud juhtudel reegel 2 rakendatakse selliste komponentide jaoks, millistest kokkupaneku ajal on võimalik saada valmis- või peaaegu valmistoodet.

Reegel 2. b: iga viidet rubriigis mingile materjalile või ainele tuleb vaadelda kehtivana ka selle materjali või aine segu või ühendi kohta teiste materjalide või ainetega. Mis tahes viidet mingist materjalist või ainest kaubale tuleb vaadelda viitena kaupadele, mis täielikult või osaliselt koosnevad sellest materjalist või ainest. Rohkem kui ühest materjalist või ainest koosnevaid kaupu klassifitseeritakse reegli 3 kohaselt.³⁰

Reegel 2. b käsitleb materjalide ja ainete segusid ja ühendeid ning kaupu, mis koosnevad kahest või enamast materjalist või ainest.³¹ Aine või materjal on määrav tegur kauba põhiomaduse määramisel, seepärast see peab moodustama suurema osa (üle 50%) segust või tootest. Sellest reeglist tulenevalt tuleb materjalide segusid ja ühendeid ning kaupu, mis koosnevad enam kui ühest materjalist või ainest ning mida esmapilgul saaks klassifitseerida mitmesse rubriiki, klassifitseerida reegli 3 põhimõtetest lähtudes.³² Seepärast antud reeglit vaadeldakse kui sissejuhatust reeglile 3.

Näide: terasest kahvel, mille käepide on kaetud plastikuga, klassifitseeritakse rubriiki 7323 “Rauast või terasest laua-, köögi- jm majapidamistarbed, nende osad; raud- või terasvill; nõudepesunuustikud, küürimis- või poleerimispadjakesed ja -kindad jms, rauast või terasest”. Kuid kui tootes on võrdselt kasutatud materjalidena nii terast kui plasti, siis on see toode ühtviisi klassifitseeritav nii 3924 “Plastist lauanõud, kööginõud, muud majapidamis- ja tualett-tarbed”, kui ka 7323 rubriikidesse. Sellisel juhul vastavalt reeglile 2 tuleb lahendus klassifitseerimiseks leida kasutades reeglit 3.

²⁹ Eesti kaupade nomenklatuur, Reegel 2. a.

³⁰ Kombineeritud nomenklatuur, lk 11.

³¹ Eesti kaupade nomenklatuur, Reegel 2. b.

³² *Samas*.

Reegel 3: kui reegli 2 punkti b kohaldamisel või mõnel muul põhjusel kaup osutub esmapilgul klassifitseeritavaks kahte või enamasse rubriiki, toimub klassifitseerimine järgmiselt:

a) kaupa täpsemalt kirjeldav rubriik on eelistatud üldisemat kirjeldust sisaldavate rubriikide ees. Kui aga kaks või enam rubriiki kirjeldavad vaid osa ainetest või materjalidest, mis sisalduvad segatud või kombineeritud tootes, või ainult osa jaekaubanduse jaoks mõeldud komplekti kuuluvatest üksikesemetest, siis vaadeldakse neid rubriike nende kaupade suhtes kui võrdselt sobivaid, isegi kui üks rubriikidest kirjeldab kaupa täielikumalt või täpsemalt;³³

Seda reeglit kasutatakse, kui rohkem kui üks rubriik tuleb klassifitseerimisel kõne alla. Rubriik, mis kirjeldab kaupa täpsemalt, on eelistatud üldisemat kirjeldust andva rubriigiga võrreldes: nime järgi kirjeldus on täpsem kui klassi järgi kirjeldus. N, elektrimootoriga pardlid, mida on võimalik klassifitseerida erinevate rubriikide alla: rubriik 8467 “Käsiinstrumendid, pneumaatilise, hüdraulilise või sisseehitatud elektrilise või mitte-elektrilise ajamiga”, rubriik 8509 “Sisseehitatud elektrimootoriga kodumasinad” või rubriik 8510 “Sisseehitatud elektrimootoriga pardlid, juukselõikusmasinad ja epilaatorid”. Kuna kaupa täpsemalt kirjeldav rubriik on eelistatud üldisemat kirjeldust sisaldavate rubriikide ees, siis tuleb elektrimootoriga pardleid klassifitseerida rubriigi 8510 alla.

b) segud, erinevatest materjalidest või komponentidest koosnevad kaubad ja jaekaubanduse jaoks mõeldud komplektina esitatud kaubad, mida pole võimalik klassifitseerida reegli 3 punkti a järgi, klassifitseeritakse materjali või komponendi järgi, mis määrab nende põhiomadused, kui selline kriteerium on rakendatav;³⁴

Kui mitu rubriiki kirjeldavad vaid osa kombineeritud tootes või jaemüügikomplektis olevatest ainetest või materjalidest tuleb kasutada reeglit 3. b või 3. c. Sellepärast tuleb kaupa klassifitseerida materjali või komponendi järgi, mis määrab nende põhiomadused, kui selline kriteerium on rakendatav. Põhiiseloому määrav tegur võib varieeruda sõltuvalt kauba liigist. Seda võib määrata näiteks materjal või komponendi olemus, maht, kogus, mass või väärtus ehk lähtuda koostismaterjali osast kauba kasutamisel.³⁵ Kombineeritud

³³ Kombineeritud nomenklatuur, lk 11.

³⁴ *Samas*.

³⁵ Eesti kaupade nomenklatuur, Reegel 3. b.

kaupade hulka loetakse vaid need kaubad, milles komponendid on ühendatud nii, et nad moodustavad lahutamatu terviku või eraldatavatest komponentidest kaubad, kui nad on nii sobitatavad, et müüa eraldi osadena ei ole neid võimalik. N, vürtsisegu kanalihale, mis koosneb soolast ja paprikast valmistatud kristallilisest pulbrist, soolasisaldusega 80% massist, klassifitseeritakse nagu maitseainese segu ja kuulub ta rubriiki 2103.

Jaemüügiks mõeldud komplektide puhul peavad olema täidetud kõik kolm alljärgnevat tingimust:

- a) koosnevad vähemalt kahest erinevast tootest, mida esmapilgul klassifitseeritakse erinevates rubriikides;
- b) koosnevad kokkupandud toodetest või artiklitest, mille eesmärgiks on rahuldada teatud vajadust või sooritada mingit tegevust;
- c) on pakendatud viisil, mis võimaldab neid müüa otse tarbijatele ilma überpakkimiseta (näiteks pakitud ühte karpi, ühte kasti jmt).³⁶

Näide: plastmassist koerakujuline pudel laste šampooniga ja kammiga pakendatud kingikarpi. Antud komplekti klassifitseerimiseks tuleb kasutada reeglit 3. b. Kaubakoodi määratakse šampooni järgi (rubriik 3305), mis määrab komplektile põhiomadused.

- c) kaubad, mida ei saa klassifitseerida reegli 3 punkti a või b järgi, klassifitseeritakse rubriiki, mis on neid võrdsel määral kirjeldavate rubriikide numbrilises järjestuses kõige viimane.³⁷

Seda reeglit kasutatakse kaupade klassifitseerimiseks üldjuhul, kui kaupu ei saa klassifitseerida täpsema kirjelduse või põhiiseloому määrava teguri järgi ja seepärast tuleb klassifitseerida rubriiki, mis on neid võrdsel määral kirjeldavate rubriikide numbrilises järjestuses kõige viimane. N, segu, mis koosneb 50% nisust (rubriik 1001) ja 50% rukkist (rubriik 1002). Antud juhul ei ole teravilja grupis eraldi rubriiki segudele. Käesoleva näite puhul toode koosneb ainetest võrdsel määral, seepärast kumbki koostisaine ei anna tootele põhiiseloому ning kauba klassifitseerimiseks kasutatakse reegel 3. c ja valitakse rubriiki 1002, mis on numbrilises järjekorras kahest võimalikust viimane.

³⁶ Eesti kaupade nomenklatuur, Reegel 3. b.

³⁷ Kombineeritud nomenklatuur, lk 11.

Reegel 3 annab kolm meetodit kaupade klassifitseerimiseks, mida esmapilgul võiks paigutada kahte või enamasse rubriiki. Neid meetodeid kasutatakse selles järjekorras, millises nad on selles reeglis esitatud. Nii kasutatakse reeglit 3. b vaid juhul, kui reegel 3. a ei sobi kauba klassifitseerimiseks; kui aga kumbki reeglitest 3. a ja 3. b ei sobi klassifitseerimiseks, kasutatakse reeglit 3. c. Seega on prioriteetide järjestus järgmine:

- a) täpsem kirjeldus;
- b) põhiomadus;
- c) viimane võimalikest rubriikidest.³⁸

Reegel 4: kubad, mida ei saa klassifitseerida vastavalt eespool nimetatud reeglitele, klassifitseeritakse rubriiki, milles kirjeldatakse nendega kõige sarnasemaid kaupu.³⁹

Kui siiski ei saa määrata rubriiki, kuhu kaup võiks kuuluda, siis tuleb kaup klassifitseerida rubriiki, mille alla kuuluvad nendega kõige sarnasemad kaubad. N, kokkumonteeritav puidust koerakuut (CN-kood 4421 90 98).

Reegel 5: Eespool nimetatud sätetele lisaks kasutatakse järgmiste kaupade suhtes järgmisi reegleid:

- a) fotoaparaatide, muusikariistade, relvade, joonestusvahendite vutlarid, juveeltodete etüüd jms pakendid, mis on spetsiaalselt ette nähtud teatud toote või komplekti paigutamiseks, on sobivad pikaajaliseks kasutamiseks ning esitatakse tollile koos tootega, mille jaoks nad on ette nähtud, klassifitseeritakse koos nende toodetega nagu tavaliselt koos müüdadavad kaubaartiklid. See reegel ei hõlma pakendeid, mis annavad kaubale kui tervikule tema põhiomadused;⁴⁰
- b) võttes arvesse reegli 5 punkti a sätteid, klassifitseeritakse kaupu sisaldavad pakkematerjalid ja pakendid (1) koos kaupadega, kui nad on niisugused nagu tavaliselt kasutatakse seda tüüpi kaupade puhul. Seda sätet ei kohaldata niisuguste

³⁸ Eesti kaupade nomenklatuur, Reegel 3. c.

³⁹ Kombineeritud nomenklatuur, lk 11.

⁴⁰ *Samas*.

pakkematerjalide või pakendite suhtes, mis on ilmselt sobivad mitmekordseks kasutamiseks.⁴¹

Pudelid, purgid jms, mis on mõeldud jookide, vürtside, keediste jne pakendamiseks, klassifitseeritakse koos neid sisaldavate kaupadega, hoolimata nende pakendite korduvkasutusest. Kui pakend ise annab kaubale kui tervikule põhiiseloому, siis klassifitseeritakse pakendis sisalduv toode ja pakend eraldi nendele ettenähtud rubriiki. N, dekoratiivne keraamiline nõu, mis sisaldab maiustusi, reegli 5 järgi klassifitseeritakse eraldi nagu keraamiline nõu (üks kaup) ja maiustused (teine kaup). Ka täidetud vedelgaasi balloonid ja tsisternid tuleb vedelgaasist eraldi klassifitseerida, kuna need mahutid on mõeldud mitmekordseks kasutuseks.

Samuti reegli 5 alusel klassifitseeritakse relvade tupid (rubriik 9303), juveelide karbid (rubriik 7113), binoklite ja teleskoopide karbid (rubriik 9005), muusikainstrumentide toosid, karbid ja kotid (rubriik 9202), elektripardlite etüüd (rubriik 8510).

Reegel 6: kaupade ametlik klassifitseerimine iga rubriigi alamrubriikidesse toimub nende alamrubriikide kirjelduste ja alamrubriikide kohta käivate märkuste põhjal, kasutades eespool toodud reegleid vajalike muudatustega ning arvestades, et omavahel on võrreldavad vaid sama taseme alamrubriigid. Selle reegli kohaldamisel kasutatakse ka vastavaid märkusi jaotiste ja gruppide kohta, kui kontekst ei nõua teisiti.⁴²

Reegli 6 kohaselt võib omavahel võrrelda vaid sama taseme alamrubriike. See tähendab, et eelkõige tuleb võrrelda esimese taseme alamrubriiki, seejärel õige esimese taseme alamrubriigi all olevaid teise taseme alamrubriike jne, kuni leitakse õige kaubakood. KN-i alamrubriikide tasemed on tähistatud sidekriipsukestega kaubakirjelduste ees. Samuti reegli kohaldamisel tuleb jälgida vastavate jaotiste ja gruppide märkusi.

Näide: on vaja määrata CN-kood kokkupandavale puidust kasvuhoonele. Kokkupandavad ehitised kuuluvad 94 gruppi. Vaadates rubriiki 9406, kuhu kuuluvad kokkupandavad ehitised, näeb käesolev rubriik välja sellisena (tabel 4):

Tabel 4. Rubriik 9406

⁴¹ Kombineeritud nomenklatuur, lk 12.

⁴² *Samas*.

CN-kood	Kauba kirjeldus	Kokkuleppeline tollimaksumäär (%)	Täiendav mõõtühik
9406	Kokkupandavad ehitised:		
9406 00 11	- vagunelamud (<i>mobile homes</i>)	2,7	-
	- muud:		
9406 00 20	--puidust	2,7	-
	--rauast või terasest:		
9406 00 31	--- kasvuhooned	2,7	-
9406 00 38	--- muud	2,7	-
9406 00 80	--muust materjalist	2,7	-

Rubriigil 9406 on kaks esimese taseme KN-i alamrubriiki (ühe sidekriipsuga): “vagunelamud ehk *mobile homes*” ja “muud”. Siit on arusaadav, et puitkasvuhooned ei kuulu vagunelamute alla, seepärast tuleb valida esimese taseme KN-i alamrubriiki “mud kokkupandavad ehitised” ehk “muud”. Muude kokkupandavate ehitiste all on kolm teise taseme KN-i alamrubriiki (kahe sidekriipsuga): “puidust”, “rauast või terasest” ja “must materjalist”. Antud juhul tegemist on puitkasvuhoonetega, sellepärast valitakse teise taseme KN-i alamrubriik “puidust kokkupandavad ehitised” ehk “puidust”. Edasi on nähtav, et KN-i alamrubriik “puidust” enam ei jagune. Seega puitkasvuhoonete õige CN-kood on 9406 00 20. Kui oleks jätnud eelmise arutluskäigu tegemata, oleks kergesti võinud haarata kinni sõnast “kasvuhooned”, jättes tähelepanemata, et see kuulub ainult teise taseme KN-i alamrubriigi “rauast ja terasest” alla. KN-i alamrubriik jaguneb teisel tasemel materjali järgi ja nii on ühe koodiga kõik puitehitised (v.a vagunelamud), olgu saun või elamu või kasvuhooone. Rauast või terasest ehitiste puhul on välja toodud ainult kasvuhooned, muud ehitised kuuluvad ühte KN-i alamrubriiki. Kui kasvuhooone on alumiiniumkarkassiga, siis on selle CN-kood 9406 00 80. Nende kaubakirjelduste lõpus, mis jagunevad veel edasi, on koolon.⁴³

Kaupade klassifitseerimisel ei piisa lähtuda ainult jaotiste ja rubriikide kirjeldustest ning KN-i üldreeglite kasutamisest, on vaja ka tähelepanelikult lugeda jaotiste ja gruppide märkusi. Nendel harvadel juhtudel, kui rubriikide kirjeldused või jaotiste või gruppide märkused on vastuolus üldreeglitega, on kirjeldused ja märkused prioriteetsed.⁴⁴ Enamik jaotisi ja gruppe algab märkustega. Märkused on väga tähtsad ja kasulikud. Näiteks 22.

⁴³ Statistikaamet, *Kaubakoodide määramine, supra nota 1*, lk 7.

⁴⁴ *Ibid.*, lk 4.

grupi pealkirja järgi klassifitseeritakse selles grupis ka äädikas. Eestis on tavaline söögiäädikas 30%. Lugeses grupi 22 märkust 1d), on näha, et selles grupis loetakse äädikaks alla 10% äädikat, sellest kangem on KN-i mõistes äädikhape ja klassifitseeritakse rubriiki 2915.⁴⁵

Väga kasulikud on välistavad märkused, mis algavad tavaliselt sõnadega “siia jaotisse ei kuulu” ja “siia gruppi ei kuulu”. Need märkused välistavad konkreetselt jaotisest või grupist mingi kauba ja sulgudes on näidatud, kuhu see kaup kuulub.⁴⁶ Paljudes gruppides on märkusi (ja ka lisamärkusi) alamrubriikide kohta, mis on, nagu nimi ütleb, kehtiv ühe või mitme konkreetse alamrubriigi kohta ja on ka lisamärkusi.⁴⁷

Peale õiguslikult siduvate elementide, mis on klassifitseerimise üldreeglid, jaotiste ja gruppide märkused, kaubakoodid ja -kirjeldused, on ka HS-i selgitavad märkused, mis ei ole õiguslikult siduvad, kuid on kasulikud kaupade klassifitseerimisel. Seal on jutustavas vormis rubriikide kaupa nii loetelu rubriiki klassifitseeritavatest kaupadest kui ka tingimused, millal kaup sellesse rubriiki kuulub, ja muu konkreetse rubriigi kohta vajalik teave.⁴⁸

Siinkohal on lahti kirjutatud kaubakoodi leidmine etappidena, kui kaubaks on tavaline kaalikas:

- a) alguses tuleb määrata õige jaotis, grupp ja rubriik;

Kaalikas on juurvili ja seepärast peab ta kuuluma taimsete toodete alla ehk jaotise II alla. Õige kaubakoodi leidmiseks tuleb kõigepealt vaadata jaotise ja grupi märkusi. II jaotise märkuses ei ole konkreetse kauba kohta midagi öeldud. Kuna kaalikas on juurvili, peaks ta siis kuuluma gruppi 7 “Köögivilid ning söödavad juured ja mugulad”. HS-i grupi (edaspidi grupp) 7 HS-i selgitavas märkuses 1 on aga kirjutatud, et antud gruppi ei kuulu rubriigi 1214 söödakultuurid. 1214 rubriigi nimetus on “Kaalikas, söödapeet ja muud söödajuurviljad, hein, lutsern, ristik, esparsett, söödakapsas, lupiin, vikk jms söödad, ka graanulitena”. Rubriigi

⁴⁵ Statistikaamet, *Kaubakoodide määramine, supra nota 1*, lk 7.

⁴⁶ *Ibid.*, kl 8.

⁴⁷ *Samas.*

⁴⁸ *Ibid.*, lk 9.

nimetusest on kohe nähtav, et kaalikas tuleb klassifitseerida rubriiki 1214. Järgmiseks etapiks tuleb lugeda ka grupi 12 märkusi. Rubriigi 1214 HS-i selgitavates märkustes on otsekohe kirjutatud, et rubriiki 1214 kuuluvad kaalikas (*Brassica napobrassica*), mangold (lehtpeet), söödanaeris, söödaporgand (värvilt valge või kahvatukollane) ja teised söödajuurviljad. Need juured klassifitseeritakse rubriiki 1214 isegi siis, kui mõningaid neist sobivad ka inimtoiduna tarbimiseks.⁴⁹ Lähtudes eelnevast, saab järeldada, et kaalikas kuulub rubriiki 1214.

b) järgmine samm on õige HS-i alamrubriigi leidmine;

Rubriik 1214 jaguneb kaheks HS-i alamrubriigiks: “lutsernijahu ja -graanulid” ja “muud”. On selge, et kaalikat tuleb klassifitseerida HS alamrubriigi “muud” alla.

c) viimase sammuks on õige KN-i alamrubriigi leidmine.

Sobiv HS-i alamrubriik “muud” jaguneb kaheks: “söödapeet, kaalikas ja muud söödajuurviljad” ja “muud”. Kuna edasi HS-i alamrubriigid ei jagune, siis kaubakood on leitud. Seega kaalika õige CN-koodiks on 1214 90 10.

Kaupa ei tohi kunagi klassifitseerida rubriiki “muu” või koodi alla “muu”, kui see kaup on kusagil mujal nimetatud.⁵⁰ Kui kauba kohta ei ole piisavalt informatsiooni, et õigesti määrata kaubakood, tuleb juurde küsida andmeid tootjalt, vahendajalt või otsida mõnest muust allikast, n internetist.

⁴⁹ Euroopa Ühenduse kombineeritud nomenklatuuri selgitavad märkused, jõustunud määrusega (EÜ) 275/2008, lk 63.

⁵⁰ Statistikaamet, *Kaubakoodide määramine, supra nota 1*, lk 8.

2 VALITUD KAUPADE KLASSIFITSEERIMINE

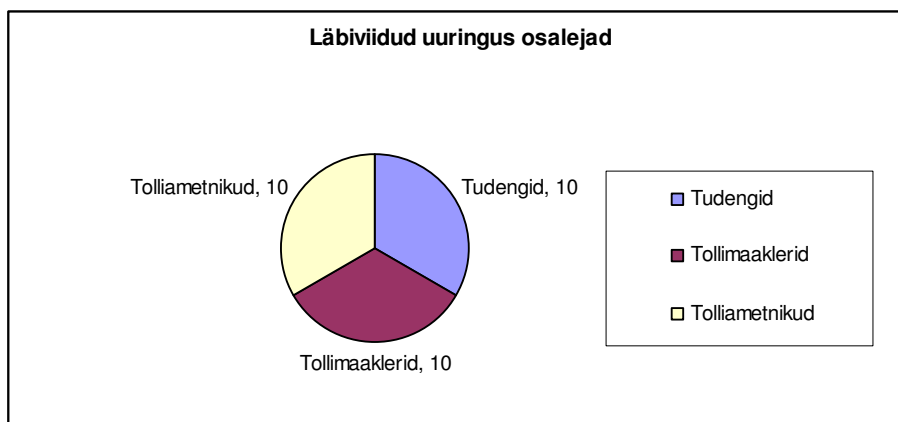
2.1 Kaupade kodeerimise detailne kirjeldus

Lõputöö püstitatud probleem seisneb selles, et kaupade klassifitseerimine on väga keeruline protsess, millest sõltuvad kõik kaubameetmed. Et tõestada seda fakti, oli autori poolt läbi viidud uuring, mille eesmärgiks oli välja selgitada, kas tõesti kaubakoodi määramine on keeruline ja mahukas tööprotsess ja kas inimesed oskavad õigesti KN alusel kaupu klassifitseerida. Uuringu tulemuste põhjal annab autor probleemile oma hinnangu ja pakub erinevaid variante selle lahendamiseks.

Läbi viidud uuringus osales 30 inimest. Osalejad on võimalik jaotada kolmeks grupiks:

- tudengid, kellel on läbitud kaupade klassifitseerimise kursused;
- tollimaaklerid, kes oma igapäevase töö käigus esitavad tollideklaratsioone, kus on vaja ka kaubakoode määrata;
- tolliametnikud, kelle igapäevase töö ülesandeks on tollideklaratsioonide kontrollimine (siinhulgas ka kaubakoodide õigsuse kontroll).

Uuringus osalejate arv ning gruppi kuuluvus on käsitletud joonisel 2.

Joonis 2. Läbiviidud uuringus osalejad

Uuringu jaoks olid valitud just need inimesed, kellel on olemas kaupade klassifitseerimiseks teadmised ja oskused ehk nad teavad, milliste põhimõtete alusel toimub tariifne kauba klassifitseerimine ja oskavad kasutada KN-i.

Uuringu läbi viimiseks oli igale osavõtjale antud küsimustik, kus oli kirjeldatud 3 kaupa (vaata lisa 1). Uuringu jaoks olid valitud need kaubad, mille kodeerimiseks on vaja läbi lugeda erinevaid märkusi. Osalejate ülesandeks oli määrata antud kaupade CN-kood ja põhjendada oma valikut.

Küsimustiku täitmiseks oli uuringus osalejatele võimaldatud piiramatult aeg ning kaupade klassifitseerimiseks võisid nad kasutada mistahes abimaterjale, näiteks raamatuid, interneti, KN-i jne.

Uuringu tulemuste objektiivsuse tagamiseks oli küsimustik anonüümselt läbi viidud, osalejad märgistasid ainult oma gruppi kuuluvust (tudengid, tollimaaklerid või tolliametnikud).

Alljärgnevalt kirjeldab autor põhjalikult, missugused kaubad olid valitud uuringu jaoks, kuidas õieti määrata nende toodete kaubakoodid ja millele pöörata tähelepanu klassifitseerimisel.

Esimeseks kaubaks oli konserveeritud puuviljasegu, kontaktpakendis netomassiga 1050 gr. Puuviljasegu koostises olid ananassi- (16 %), mango- (30 %), kiivi- (10 %), apelsinilõigud (35 %) ning konservi suhkrusisaldus 9 % ja ilma piirituselisandita.

Antud juhul on tegemist puuviljaseguga, sest segu koostises on ainult puuviljad. Kuna tegemist on konserveeritud puuviljaseguga (ei ole värsked puuviljad), siis peab toode kuuluma valmistoidukaupade alla ehk KN-i jaotise IV alla. Jaotises IV sobiv grupp on 20 „Tooted köögi- ja puuviljadest, marjadest, pähklitest või muudest taimeosadest”. Grupis 20 on kolm võimalust, kuhu klassifitseerida puuviljasegu: rubriik 2001 “Köögiviljad, puuviljad, marjad, pähklid jm taimede söödavad osad, äädika või äädikhappega toiduks valmistatud või konserveeritud”; rubriik 2006 “Köögiviljad, puuviljad, pähklid, puuviljakoored jm taimeosad, suhkrus säilitatud (nõrutatud ja kuivanud, glasuuritud või suhkrustatud)”; rubriik 2008 “Puuviljad ja marjad, pähklid jm söödavad taimeosad, muul

viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, mujal nimetamata, suhkru-, muu magusaine- või alkoholilisandiga või ilma”. Kuivõrd pakutav segu ei sisalda äädikat ega ei ole sukrus säilitatud, sobib ainult rubriik 2008.

Rubriik 2008 jaguneb üheksaks HS-i alamrubriigiks: „pähklid, maapähklid ja muud seemned, omavahel segatud või mitte”; “ananassid”; “tsitrusviljad”; “pirnid”; “aprikoosid”; “kirsid”; “virsikud k.a nektariinid”; “maasikad”; “muud, sh segud, v.a alamrubriiki 2008 19 kuuluvad segud”. Siin tekib küsimus, mille järgi edasi klassifitseerida antud puuviljasegu?

Klassifitseerimise üldreegli 3. b kohaselt tuleb seda reeglit kasutada juhul, kui kaup koosneb erinevatest komponentidest ning tuleb toodet klassifitseerida komponendi järgi, mis määrab tema põhiomadused. Antud kauba komponendid ehk puuviljad on ühendatud nii, et nad moodustavad lahutamatu terviku. Konserveeritud puuviljasegu põhiiseloому määrava komponendiks võib nimetada apelsinilõikusid, sest mahuliselt moodustavad nad kõige suurema osa segust ehk 35 %. Kuna apelsinid kuuluvad tsitrusviljade klassi alla, tuleb puuviljasegu klassifitseerida HS-i alamrubriiki 2008 20 “tsitrusviljad”. Pakutava segu koostises ei ole piirituselisandit, seepärast valitakse HS-i alamrubriik “piirituselisandita”. Järgmiseks vajab täpsustamist, kas tegemist on seguga, mis sisaldab või ei sisalda suhkrut. Esmapilgul võib arvata, et antud puuviljasegu tuleb klassifitseerida HS-i alamrubriigi alla, kuhu kuuluvad tooted suhkrusisaldusega, sest segu koostises on 9 % suhkrut. Aga ei tohi kunagi ära unustada, et õige kauba klassifitseerimise jaoks tuleb läbi lugeda KN-i gruppide märkused. Grupi 20 lisamärkuses 3 on kirjutatud, et HS-i alamrubriikidesse 2008 20 – 2008 80, 2008 92 ja 2008 99 kuuluvad tooted klassifitseeritakse „suhkrulisandiga” toodetena, kui nende suhkrusisaldus, väljendatuna protsendina massist, ületab sõltuvalt puuvilja liigist või toiduks kasutatavast taimeosast alltoodud näitaja:

- a) ananassid ja viinamarjad – 13 %;
- b) muud puuviljad ja marjad, k.a nende segud ja muud toiduks kasutatavad taimeosad – 9 %.⁵¹

Lähtudes eelnevast, saab järeldada, et antud puuviljasegu on tegelikult suhkrulisandita sellepärast, et suhkrusisalduse protsent ei ületa 9 %. Seetõttu klassifitseeritakse segu

⁵¹ Kombineeritud nomenklatuur, lk 142.

alamrubriigi „suhkrulisandita“ alla. Seega konserveeritud puuvilja segu CN-koodiks on 2008 30 90.

Kui KN-i grupi 20 märkused jätta lugemata, siis võiks klassifitseerida puuviljasegu CN-koodiga 2008 30 59 nagu tsitrusviljad piirituselisandita ja suhkrulisandiga, kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg.

Kahjuks, eelnimetatud kaubakoodid ei ole õiged sellepärast, et esialgselt oli valesti valitud üldreegel (3. b), mille alusel hakati klassifitseerima puuviljasegu ning sellest tulenevalt määrati ka vale HS-i alamrubriik „tsitrusviljad“. Kuna üldreegleid tuleb rakendada nende järjekorras – kui reeglit 1 ei saa rakendada, siis tuleb rakendada reegleid 2 – 6 nende järjekorras. Lugesdes reeglit 3. a, mis ütleb, et kui kaupa on võimalik klassifitseerida rohkem kui ühe rubriigi alla, siis rubriik, mis kirjeldab kaupa täpsemalt, on eelistatud üldisemat kirjeldust andva rubriigi ees. See tähendab, et HS-i alamrubriik „tsitrusviljad“ ei sobi just sellepärast, et on olemas HS-i alamrubriik „muud, sh segud, v.a alamrubriiki 2008 19 kuuluvad segud“, mis kirjeldab konserveeritud puuviljasegu täpsemalt. Samuti ei saa antud puuviljasegu kohta rakendada reeglit 3. b, sest koostises ei ole komponenti, mis määraks konserveeritud puuviljasegu põhiomadused. Väljend, et apelsinid annavad puuviljasegule põhiomadust, on väär sellepärast, et nad moodustavad vaid 35 % kogu segust.

Eelmise lõigu põhjal võib jõuda järeldusele, et konserveeritud puuviljasegu tuleb klassifitseerida HS-i alamrubriigi „muud, sh segud, v.a alamrubriiki 2008 19 kuuluvad segud“ alla, kus välja toodud „palmipungad“, „segud“ ja „muud“. Arusaadav, et puuviljasegu on vaja klassifitseerida HS-i alamrubriiki 2008 92 „segud“. Järgmiseks tuleb valida HS-i alamrubriik „piirituselisandita“ sellepärast, et pakutava segu koostises ei ole piirituselisandit. Eelnevalt selgus, et konserveeritud puuviljasegu tuleb klassifitseerida nagu segu suhkrulisandita, sest suhkrusisaldus ei ületa 9 % ja kuna antud puuviljasegu netomassiks on 1050 gr, valitakse järgmisena HS-i alamrubriik „alla 4,5 kg“. Edasi on kaks võimalust, kuhu klassifitseerida puuviljasegu: „troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)“ ja „muud“. Esmapilgul võiks arvata, et ananass, mango, kiivi ja apelsin on troopilised puuviljad ja moodustavad nad 91 % puuviljasegust. Isegi kui apelsinid ei kuulu troopiliste puuviljade alla, moodustavad ananassid, mango ja kiivi 56 % segust, mis on rohkem kui 50 %, ja ka

sel juhul on võimalik klassifitseerida puuviljasegu KN-i alamrubriigi 2008 92 97 alla. Selleks, et teada saada, kas esitatud puuviljad kuuluvad troopiliste puuviljade alla, on vaja läbi lugeda KN-i grupi 20 märkused. KN-i grupi 20 lisamärkuses 7 on öeldud, et termin „troopilised puuviljad” tähendab guajaave, mangosid, mangustane, papaiasid, tamarinde, kašuõunu, litšisid, tšakasid, sapotilli ploome, kannatuslille vilju, karamboolasid ja pitahaiasid.⁵² Lähtudest eelnevast, ei saa klassifitseerida konserveeritud puuviljasegu KN-i alamrubriigi 2008 92 97 alla sellepärast, et segu koostises mangode sisaldus ei ületa 50 %. Seega konserveeritud puuviljasegu õigeks CN-koodiks on 2008 92 98.

Juhul, kui KN-i grupi 20 märkused jätta lugemata, oleks võimalik klassifitseerida puuviljasegu suhkruisaldusega 9 % nagu segu piirituselisandita ja suhkruisandiga, kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg. Järgmiseks tuleks valida kahe võimaliku variandi vahel, kuhu kuuluks puuviljasegu: kas troopiliste puuviljade või muude alla. Järelikult oleksid veel kaks valet CN-koodi: 2008 92 51 ja 2008 92 59, kuhu esmapilgul võiks antud puuviljasegu sobida.

Tabelist 5 on näha, kuidas oleks võimalik klassifitseerida konserveeritud puuviljasegu, valides erinevad grupid ja rubriigid. Rasvase kirjaga on märgistatud puuviljasegu õige kaubakood.

⁵² Kombineeritud nomenklatuur, lk 143.

Tabel 5. Konserveeritud puuviljasegu kaubakoodi leidmise etapid

2008	Puuviljad ja marjad, pähklid jm söödavad taimeosad, muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, mujal nimetamata, suhkru-, muu magusaine- või alkoholilisandiga või ilma
2008 30	- tsitrusviljad
	-- piirituselisandita
	--- suhkrulisandiga, kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg
2008 30 59	---- mud
2008 30 90	--- suhkrulisandita
	- muud, sh segud, v.a alamrubriiki 2008 19 kuuluvad segud
2008 92	-- segud
	--- piirituselisandita
	---- suhkrulisandiga
	----- kontaktpakendis netomassiga üle 1 kg
2008 92 51	----- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)
2008 92 59	----- muud
	---- suhkrulisandita, kontaktpakendis netomassiga
	----- alla 4,5 kg
2008 92 97	----- troopilistest puuviljadest (k.a segud, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi pähkleid ja troopilisi puuvilju)
2008 92 98	----- muud

Allpool on koostatud koondtabel, kus on välja toodud CN-koodid, kuhu võiks kuuluda konserveeritud puuviljasegu ja nende tollimaksumäärad.

Tabel 6. Konserveeritud puuviljasegu kaubakoodid ja tollimaksumäärad

CN-kood	Õige (+) / vale (-) kood	Tollimaksumäär
2008 30 90	-	18,4 %
2008 30 59	-	17,6 %
2008 92 97	-	11,5 %
2008 92 98	+	18,4 %
2008 92 51	-	11 %
2008 92 59	-	17,6 %

Tabelis 6 on esitatud konserveeritud puuviljasegu võimalikud kaubakoodid, täpsustatud, kas CN-kood õige või vale ning ette näidatud tollimaksumäärad. Antud tabelist on näha, et CN-koodidest sõltuvad tollimaksumäärad, mis on erinevad. Kasutades tollideklaratsioonis vale kaubakoodi, millel, n, on madalam tollimaksumäär, laekub riigikassasse vähem makse.

Teiseks kaubaks olid väärismetallist pooltöödeldud kangid, mille sulam sisaldas kulda (60,8 %), hõbedat (36,2 %), plaatina (1,4 %) ja roodiumi (1,6 %).

Väärismetalli sisaldavat sulamit (k.a aglomeeritud segu ja intermetalliidi) loetakse väärismetallisulamiks. Väärismetallide klassi alla kuuluvad hõbe, kuld ja plaatina. Kuna tegemist on väärismetallidega, peavad antud kangid kuuluma väärismetallide alla ehk jaotise XIV „Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, väärismetallid, väärismetalliga plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveeltoodete imitatsioonid; mündid“ alla. Jaotises XIV on üks grupp 71, mis omakorda on jaotatud kolmeks osaks: „Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, väärismetallid ja poolväärismetallid“; „Väärismetallid ja väärismetalliga plakeeritud metallid“; „Juveeltooded, kullassepa- ja hõbesepatooded jm tooted“. Kuna väärismetallist kange ei loeta juveeltoodeteks, siis õigeks klassifitseerimiseks tuleb valida grupi 71 osa, mis on seotud lihtsalt väärismetallidega. Valitud grupi osas on neli rubriiki: rubriik 7106 „Hõbe (sh kulla või plaatinaga pinnatud hõbe), survetöötlemata, pooltöödeldud või pulbrina“; rubriik 7108 „Kuld (sh plaatinaga pinnatud kuld), survetöötlemata, pooltöödeldud või pulbrina“; rubriik 7110 „Plaatina, survetöötlemata, pooltöödeldud või pulbrina“; rubriik 7112 „Väärismetallide või väärismetalliga plakeeritud metallide jäätmed ja jäägid; muud väärismetalle või väärismetalliühendeid sisaldavad jäätmed ja jäägid, mida kasutatakse peamiselt neist väärismetallide eraldamiseks“. Grupis 71 on eraldi välja toodud „Plaatinaga plakeeritud mitteväärismetallid, hõbe ja kuld, töötlemata või pooltöödeldud“, mille CN-koodiks on 7111 00 00.

Lähtuvalt sellest, et kangide sulami koostises on erinevad metallid, on vaja otsustada, millise metalli järgi tuleb edasine kauba klassifitseerimine. Klassifitseerimise üldreegel 2. b ütleb, et kui toote koosneb kahest või enamast materjalist, määratakse kaubakoodi selle materjali järgi, mis moodustab suurema osa segust. Pakutava kangide sulami koostises on rohkem kulda – 60,8%. Eeltoodud reegli alusel tuleb väärismetallist pooltöödeldud kangid klassifitseerida rubriiki 7108. Kuna tegemist on mitte mündikullaga ja pooltöödeldud toodega, oleks sobiv CN-kood 7108 13 10.

Paraku eelmainitud klassifitseerimise käik on väär sellepärast, et lugemata on grupi 71 märkused, kus märkuses 4 B on kirjutatud, et terminiga „plaatina“ tähistatakse plaatina,

osmiumi, iriidiumi, pallaadiumi, roodiumi ja ruteeniumi⁵³. Kuna antud kangide sulami sees on plaatina ja roodium, siis mõlemad metallid kuuluvad plaatina alla. Grupi 71 märkuse 5 alusel, tuleb selles grupis iga väärismetalli sisaldavat sulamit (k.a aglomeeritud segu ja intermetalliidi) lugeda väärismetallisulamiks, kui väärismetalli osa sulamis on vähemalt 2 % massist. Väärismetallisulamid tuleb klassifitseerida vastavalt järgmistele reeglitele:

- a) sulam, mis sisaldab plaatina vähemalt 2 % massist, on plaatinasulam;
- b) sulam, mis sisaldab kulda vähemalt 2 % massist ega sisalda plaatina üldse või sisaldab plaatina alla 2 % massist, on kullasulam;
- c) muud sulamid, mis sisaldavad hõbedat vähemalt 2 % massist, on hõbedasulamid.⁵⁴

Lähtudes eelnevast, et roodiumi loetakse plaatinametalliks ning plaatina sisaldus sulamis on siis kokku 3 % (1,4 % plaatina + 1,6 % roodiumi), tuleb kangid klassifitseerida rubriigi 7110 „Plaatina, survetöötlemata, pooltöödeldud või pulbrina“ alla. Rubriik 7110 on jaotatud neljaks: „plaatina“; „pallaadium“; „roodium“; „iriidium, osmium ja ruteenium“. Siinkohal tekib küsimus: „Kuhu klassifitseerida väärismetallist pooltöödeldud kangid: kas plaatina või roodiumi alla?“. Õige valiku tegemiseks, tuleb lugeda grupi 71 märkusi alamrubriikide kohta, kus märkuses 3 on öeldud, et rubriigis 7110 klassifitseeritakse iga sulam selle metalli järgi, mida seal on massi järgi kõige rohkem, olgu see siis plaatina, pallaadium, roodium, iriidium, osmium või ruteenium.⁵⁵ Antud sulamis on roodiumi (1,6 %) rohkem kui plaatina (1,4 %). Seega väärismetallist pooltöödeldud kangide õigeks CN-koodiks on 7110 39 00.

Sel juhul, kui grupi 71 märkused alamrubriikide kohta jäeti lugemata, siis klassifitseeriti väärismetallist pooltöödeldud kange nagu plaatina CN-koodiga 7110 19 10, mis ei ole õige.

Tabelis 7 on esitatud väärismetallist pooltöödeldud kankide klassifitseerimise etapid. Alltoodud tabelist on näha, millisi grupe ja rubriike oleks võimalik kasutada kangide kodeerimisel.

⁵³ Kombineeritud nomenklatuur, lk 436.

⁵⁴ Kombineeritud nomenklatuur, lk 437.

⁵⁵ *Samas*.

Tabel 7. Väärismetallist pooltöödeldud kangide kaubakoodi leidmise etapid

7108	Kuld (sh plaatinaga pinnatud kuld), survetöötlemata, pooltöödeldud või pulbrina - mitte mündikuld
7108 13	-- muul pooltöödeldud kujul
7108 13 10	--- plokid, kangid, vardad, traat ja profiilid; plaadid; lehed ja ribad paksusega üle 0,15 mm, arvestamata mis tahes alusmaterjali
7110	Plaatina, survetöötlemata, pooltöödeldud või pulbrina - plaatina
7110 11 00	-- -survetöötlemata või pulbrina
7110 19	-- muud
7110 19 10	--- plokid, kangid, vardad, traat ja profiilid; plaadid; lehed ja ribad paksusega üle 0,15 mm, arvestamata mis tahes alusmaterjali
	- roodium
7110 31 10	-- survetöötlemata või pulbrina
7110 39 00	-- muud

Siinkohal (tabel 8) on välja toodud tõenäolised väärismetallist pooltöödeldud kangide CN-koodid ja nende tollimaksumäärad tabelina.

Tabel 8. Väärismetallist pooltöödeldud kangide kaubakoodid ja tollimaksumäärad

CN-kood	Õige (+) / vale (-) kood	Tollimaksumäär
7108 13 10	-	0 %
7110 39 00	+	0 %
7110 19 10	-	0 %

Lähtuvalt tabelist 8 on näha, et kaubakoodid ei mõjutanud tollimaksumäärasid, kõik kolm on ilma tollimaksuta. Kuid see ei tähenda, et on võimalik kasutada mistahes nende kolmest kaubakoodidest CN-koodi. Ei tohi ära unustada ka seda, et kaubakoodide alusel koostatakse statistikat kaupade liikumise kohta EL-i territooriumil, kontrollitakse hindade vastavust jne. Seetõttu statistika usaldatavuseks peavad kaubakoodid olema õiged. Kuna CN-kood on TARIC-koodi aluseks, siis võivad TARIC-koodile olla ka rakendatud lisamaksud, erinevate sertifikaatide või lubade esitamise nõued.

Kolmandaks kaubaks oli mitteväärismetallist jalgadega diivanilaud, kus lauaplaadi materjaliks oli männi puu.

Antud juhul on tegemist erinevatest materjalidest tehtud diivanilauaga. Üldreegli 3. a kohaselt kauba klassifitseerimine toimub selle rubriigi järgi, mis täpsemalt kirjeldab seda

kaupa. Kuna diivanilaud on mööbel, peab ta kuuluma mitmesuguste mööbli esemete alla ehk KN-i jaotise XX alla. Jaotis XX on jaotatud kolmeks grupiks: grupp 94 „Mööbel; madratsid, madratsialused, padjad ja muud täistopitud mööblilisandid; mujal nimetamata lambid ja valgustid; sisevalgustusega sildid, valgustablood jms; kokkupandavad ehitised”; grupp 95 „Mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud“; grupp 96 „Mitmesugused tööstustooted“. Pakutav diivanilaud peab kuuluma grupi 94 alla sellepärast, et siin grupis on nimetatud mööbel. Vastavalt KN-i jaotise XX grupi 94 märkusele 2 rubriikides 9401 – 9403 osutatud tooted (v.a nende osad) klassifitseeritakse nendesse rubriikidesse vaid juhul, kui nad on konstrueeritud asetamiseks põrandale või maapinnale.⁵⁶ Omakorda grupp 94 koosneb kuuest rubriigist ning nendest kõige sobivam on rubriik 9403 „Muu mööbel ja selle osad“. Rubriigis 9403 on kaheksa HS-i alamrubriiki: „metallist kontorimööbel“; „muu metallmööbel“; „puidust kontorimööbel“; „puidust köögimööbel“; „muu puitmööbel“; „plastmööbel“; „mööbel muust materjalist, sh pilliroost, vitstest, bambusest vms“; „osad“ ja eraldi välja toodud puidust magamistoamööbel CN-koodiga 9403 50 00. Eeldatakse, et diivanilaud peab elutoas paiknema, seega ei saa antud laud kuuluda kontorimööbli või köögimööbli alla. Samuti ei ole võimalik pakutavat lauda klassifitseerida plastmööbli alla, sest tegemist on diivanilauaga, mis on tehtud mitteväärismetallist ja männi puidust. Seetõttu on jäänud kaks võimalust, kuhu võiks klassifitseerida välja pakutud diivanilauda: HS-i alamrubriik 9403 20 „muu metallmööbel“; HS-i alamrubriik 9403 60 „muu puitmööbel“.

Õige kaubakoodi leidmiseks, on järgmiseks etapiks vaja otsustada, missuguse materjali järgi tuleb klassifitseerida. KN-i grupi 94 märkustes ei ole viidatud materjalile, kuid rubriigi 9403 KN-i selgitavates märkustes on öeldud, et erinevast materjalist valmistatud lauad klassifitseeritakse vastavalt tugikonstruktsioonide (jalad ja raam) materjalile, v.a juhul, kui klassifitseerimise üldreegli 3. b kohaselt määrab laua põhiomaduse lauaplaadi materjal, n sellega, et see on väärtuslikumast materjalist (vahest juhul, kui lauaplaat on tehtud väärismetallist, klaasist, marmorist, väärispuidust).⁵⁷ Seega tuleb antud diivanilauda klassifitseerida tema mitteväärismetallist jalgade järgi. Lähtudes eelnevast, saab järeldada, et mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaud kuulub HS-i alamrubriiki 9403 20 ja tema õige CN-koodiks on 9403 20 80.

⁵⁶ Kombineeritud nomenklatuur, lk 627.

⁵⁷ Euroopa Ühenduse kombineeritud nomenklatuuri selgitavad märkused, lk 392.

Juhul, kui kauba klassifitseerimise käigus rubriigi 9403 KN-i selgitavad märkused jätta tähelepanemata, oleks võimalik klassifitseerida diivanilauda tema lauaplaadi ehk männi puidu järgi CN-koodiga 9403 60 10, kuid see kood ei ole õige.

Tabelis 9 on käsitletud mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaua kodeerimise etapid. Esitatud tabelis on kajastatud diivanilaua võimalikud grupid, rubriigid ja KN-i alamrubriigid. Õige CN-kood on eristatud rasvase kirjaga.

Tabel 9. Mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaua kaubakoodi leidmise etapid

9403	Muu mööbel ja selle osad
9403 20	- muu metallmööbel
9403 20 20	-- voodid
9403 20 80	-- muud
9403 60	- muu puitmööbel
9403 60 10	-- söögitoa- ja elutoamööbel
9403 60 30	-- kauplusemööbel
9403 60 90	-- muud

Alljärgnevalt tabeli kujul (tabel 10) on välja toodud tõenäosed mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaua kaubakoodid ja nende tollimaksumäärad. Õiged ja valed CN-koodid on märgistatud vastavalt „+“ ja „-“ märgiga.

Tabel 10. Mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaua kaubakoodid ja tollimaksumäärad

CN-kood	Õige (+) / vale (-) kood	Tollimaksumäär
9403 20 80	+	0 %
9403 60 10	-	0 %

Tabelist 10 on näha, et õige ja vale CN-koodiga kaubal on samasugused tollimaksumäärad – 0%. Nagu oli teises näidises (väärismetallist pooltöödeldud kangid) juba mainitud, peavad kaubakoodid olema õiged, sest TARIC-koodile võivad olla rakendatud lisamaksud, erinevate sertifikaadide või lubade esitamise nõuded. Kaubakoode on vaja teada statistika jaoks.

2.2 Saadud andmete analüüs

Selles alapeatükis toob lõputöö autor välja läbiviidud uuringu tulemused, mille alusel teeb omapoolsed järeldused ja neist tulenevad ettepanekud. Piltlikult on uuringu analüüs tehtud iga kauba kohta eraldi, kasutades tabeleid.

Esimene kaup – konserveeritud puuviljasegu.

Konserveeritud puuviljasegu netomassiga 1050 gr koostise sees olid ananass (16 %), mango (30 %), kiivi (10 %), apelsin (35 %) ning segu oli ilma piirituselisandita ja suhkrusisaldusega 9 %. Antud puuviljasegu õige CN-kood on 2008 92 98.

Alljärgnevalt tabelina on välja toodud CN-koodid, mida uuringus osalejad määrasid puuviljasegule.

Tabel 11. Uuringu tulemused esimese kauba kohta

CN-kood	Vastasid
2008 92 98	0
2008 92 72	12
2008 92 51	11
2008 92 59	6
2008 92 12	1

Nagu näha tabelist 11, siis mitte keegi uuringus osalejatest ei klassifitseerinud puuviljasegu õigesti. Kauba klassifitseerimise alguses kõik osavõtjad liikusid õiges suunas:

- a) valisid õige grupi 20 “Tooted köögi- ja puuviljadest, marjadest, pähklitest või muudest taimeosadest” ja rubriigi 2008 “Puuviljad ja marjad, pähklid jm söödavad taimeosad, muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, mujal nimetamata, suhkru-, muu magusaine- või alkoholilisandiga või ilma”;
- b) õigesti määratlesid, et puuviljasegu on vaja klassifitseerida mitte ühe puuvilja järgi vaid nagu segu HS alamrubriigi 2008 92 alla.

Kahjuks kõikidel uuringus osalejatel tekkisid raskused KN-i alamrubriigi leidmisega. Kõige rohkem inimesi (12) otsustasid, et puuviljasegu tuleb klassifitseerida nagu segu piirituselisandita ja suhkrulisandiga, kus troopiliste puuviljade sisaldus on vähemalt 50 % ja mis on pakendatud kontaktpakki netomassiga alla 1 kg.

Peaaegu sama arv inimesi (11) arvasid, et konserveeritud puuviljasegu peab kuuluma KN-i alamrubriigi 2008 92 51 alla ehk piirituselisandita ja suhkrulisandiga segu all, kus troopilised puuvilja koostavad vähemalt 50 % segu üldmassist ja on kontaktpakendis üle 1 kg. Kuus uuringus osalejat mõtlesid nagu eelnevalt nimetatud inimesed, kuid nad otsustasid, et puuviljasegu ei kuulu kategooria segude alla, mis sisaldavad vähemalt 50 % massist troopilisi puuvilju. Seega nad panid CN-koodiks 2008 92 59.

Uuringu käigus leidis üks inimene, kes klassifitseeris segu nagu troopilistest puuviljadest segu piirituselisandiga ja suhkrusisaldusega üle 9 %, määrates CN-koodiks 2008 92 12.

Analüüsid eelnimetatud uuringu tulemused, jõudis autor järgmiste järeldusteni:

- a) klassifitseerimise käigus uuringus osavõtjad olid tähelepanematud, seepärast mõned nendest otsustasid, et konserveeritud puuviljasegu on piirituselisandiga või kontaktpakendis alla 1 kg, kuid ülesande tingimustes oli kirjutatud, et tegemist on piirituselisandita seguga, netomassiga 1050 gr;
- b) on sellised inimesed, kes valesti tõlgendavad KN-i, seega üks uuringus osaleja klassifitseeris puuviljasegu rubriigi all, kus suhkrusisaldus on üle 9 %, määrates CN-koodiks 2008 92 12.
- c) võib arvata, et enne klassifitseerimise alustamist uuringus osavõtjad ei lugenud KN-i märkusi ja seepärast nemad olid kindlalt veendunud, et tegemist on troopiliste puuviljade seguga ning suhkrusisaldus 9 % tähistab suhkrulisandiga segu, kuid tegelikult see ei ole nii.

Teine kaup – väärismetallist pooltöödeldud kangid.

Väärismetallist pooltöödeldud kangide sulami sees oli kuld (60,8 %), hõbe (36,2 %), plaatina (1,4 %) ja roodium (1,6 %). Kangide õige CN-kood on 7110 39 00.

Edasi tabelis on välja toodud andmed, mis annavad uuringu tulemused väärismetallist pooltöödeldud kangide kohta.

Tabel 12. Uuringu tulemused teise kauba kohta

CN-kood	Vastasid
7110 39 00	0
7108 13 10	27
7108 13 80	3

Tabelist 12 on näha, et jälle ei ole ühtegi inimest, kes klassifitseeriks antud koostisega pooltöödeldud kange õigesti. Enamus osalejatest tegid vea kohe alguses, määrates vale metalli põhikomponendiks, mille alusel hakati kaupa klassifitseerima. Kõik osalejad otsustasid, et kuivõrd sulami koostises on kõige rohkem kulda (60,8 %), tuleb sel juhul kasutada üldreegli 2. b ja klassifitseerida kangid kulla järgi. Seepärast 27 inimest määrasid väärismetallist pooltöödeldud kangidele 7108 13 10 CN-koodi. Kolm osavõtjat arvasid, et antud juhul ei ole tegemist kangidega vaid muu tootega ning kodeerisid KN-i alamrubriigi 7108 13 80 „muu“ alla.

Nagu ka eelmisel korral on selge, et kaupade klassifitseerimine nõuab tähelepanu. Tähelepanematus tõttu uuringus osalejad määrasid valed kaubakoodid. Nähtavasti, osalejad unustasid jällegi KN-i märkused läbi lugeda, kus on kirjutatud, et kui sulamis on vähemalt 2% plaatina, tuleb kaup klassifitseerida kui plaatina ehk rubriiki 7110.

Kolmas kaup – mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaud.

Antud diivanilaua õige CN-kood on 9403 20 80.

Siinkohal on esitatud uuringus osalejate vastused diivanilaua kohta.

Tabel 13. Uuringu tulemused kolmanda kauba kohta

CN-kood	Vastasid
9403 20 80	2
9403 60 10	6
9403 90 30	9
9403 90 90	13

Eeltoodust tabelist (tabel 13) on näha, et kaks inimest määrasid õige CN-koodi. Need olid tolliametnikud. Kõik teised uuringus osalejad leidsid õige grupi 94 „Mööbel; madratsid, madratsialused, padjad ja muud täistopitud mööblilisandid; mujal nimetamata lambid ja

valgustid; sisevalgustusega sildid, valgustablood jms; kokkupandavad ehitised“ ja määrasid rubriiki 9403 „Muu mööbel ja selle osad“. Ausalt öelda, autor ei kujuta ette, miks 22 inimest diivanilaua klassifitseerimisel valisid HS-i alamrubriiki 9403 90, kuhu kuuluvad mööbli osad, arvatavasti osalejad lihtsalt eksisid. Kuna tegemist on komplektse tootega, siis on vaja klassifitseerida seda nagu laud tervikuna, mitte mööbli osadena. Edasi 9 inimest klassifitseerisid diivanilauda puidust mööbli osade alla ja 13 inimest – muust materjalist mööbli osade alla. Samuti ei ole arusaadav, miks uuringus osalejad valisid KN-i alamrubriiki 9403 90 90 „muust materjalist“, kui diivanilaud oli tehtud metallist ja puidust ning need materjalid olid KN-i kajastatud.

Kui välistada inimesi, kes klassifitseerisid lauda õige KN-i alamrubriigi alla, siis, autori arvates, kõige lähim õigeks kaubakoodiks olid need uuringus osalejad, kes arvasid, et diivanilaud peab kuuluma HS-i alamrubriiki 9403 60 all „muu puitmööbel“, kus KN-i alamrubriigis 9403 60 10 on välja toodud „söögi- ja elutoamööbel“. Kuid see ei ole õige variant.

Kolmanda kauba tulemuste alusel võib autor järeldada, et:

- a) kui inimene oli kunagil kokku puutunud teatud kauba klassifitseerimisega ja teab mille alusel tuleb sellele tootele kaubakood määrata, siis aitavad sellised teadmised teda ka tulevikus kaubakoodi määramisel;
- b) lisaks KN-i jaotiste ja grupi märkustele on vaja lugeda HS-i selgitavad märkused ja KN-i selgitavad märkused;
- c) nii tudengid, kui ka tollimaaklerid ja tolliametnikud ei pööranud oma tähelepanu märkustele ja selgitustele, seega klassifitseerisid diivanilaua tervikuna mööbli osade alla, määrates HS-i alamrubriigiks 9403 90.

Analüüsides läbiviidud uuringu tulemusi, arvab autor, et klassifitseerimise käigus on peamine probleem inimeste tähelepanematus ja kaubakoodide määramiseks vajalike dokumentide suur maht. Uuringus osalejad hooletult tutvusid küsimustiku ülesannetega ja ei lugenud KN-i märkusi ning KN-i selgitavaid märkusi.

Selleks, et oleks rohkem inimesi, kes teavad kuidas toimub reeglipärane kaupade klassifitseerimine ning oskaksid praktiliselt kasutada oma teadmisi, alljärgnevalt toob autor välja omapoolsed ettepanekud eraldi tudengitele, tollimaakleritele ning tolliametnikele.

Autor avab, et kõigepealt on vaja pöörata tähelepanu tudengitele, kelle omandav eriala on seotud logiistkaga või tööga tollis, sest just nemad on tulevikus tollimaaklerid ja tolliametnikud. Seepärast oma poolt lõputöö autor pakub järgmist:

- a) õppeasutuses on vaja programmi viia rohem õppeaineid, mis on seotud kaupade tundmisega ja klassifitseerimisega;
- b) õppeprogrammis peab olema eraldi õppeaine, mille raames tudengid põhjalikumalt õpiksid KN-i;
- c) peale õpingute lõpetamist peaks tudengitel olema mitte ainult teoreetilised vaid ka praktilised teadmised.

Tollimaaklerite töö paranemiseks, näeb autor järgnevad lahendused:

- a) kui kauba klassifitseerimise käigus tekkis vaieldav küsimus ja ei saa tollimaakler ise määrata kaubakoodi, siis võib ta abi otsida ka oma kolleegide või tolliametnike käest;
- b) taotleda STI väljastamist ja kasutamist, mida reguleerivad Euroopa Nõukogu määrus 2913/92, millega kehtestatakse EL-i tolliseadustik ja Euroopa Komisjoni määrus 2454/93 eelnimetatud tolliseadustiku rakendussätete kohta;
- c) kui klassifitseerimisel tekib kahtlus eestikeelse KN-i sõnastuses, tuleb pöörduda inglisis- või prantsuskeelse originaali poole, sest need on KN-i ametlikud keeled;
- d) kindlamaks klassifitseerimiseks on võimalik, n pöörduda kauba tootja poole, et saada kauba täpsemat kirjeldust ja kasutamiskiisi;
- e) tollimaaklerite jaoks on vaja läbi viia pidevaid koolitused, sest KN-is kogu aeg tehakse muudatusi ning kaubad muutuvad keerulisemaks, mille tulemuseks ilmuvad uued ja kaovad mittekasutatavad kaubakoodid.

Selleks, et tolliametnikud teeksid oma tööd veel paremini (kaubakoodide vastavuse kontrollimine), pakub autor järgmist:

- a) kui klassifitseerimisel tekib kahtlus eestikeelse KN-i sõnastuses, tuleb pöörduda inglisis- või prantsuskeelse originaali poole, sest need on KN-i ametlikud keeled;
- b) kaubakoodi kontrollimisel on võimalik nõuda tollideklaratsiooni andmete õigsuse eest vastutava isiku poolt täiendavat informatsiooni kauba kohta (pildid, kasutusjuhendid, spetsifikatsioonid jne);

- c) on vaja läbi viia põhjalikumad koolitused, kuna kaupade turg igapäevaselt areneb (eriti elektroonika) ja tihti tolliametnike teadmised ei ole piisavad kaubakoodi kontrollimiseks.

KOKKUVÕTE

Käesolev lõputöö kirjutati teemal „Kaupade klassifitseerimisel kasutatavad reeglid ja põhimõtted“. Töös tõstatati probleem, et kauba kodeerimine ehk klassifitseerimine on väga mahukas tööprotsess, mis vajab erilisi teadmisi ja head kaubatundmist. Antud töö eesmärgiks oli vaja välja selgitada, kuidas toimub korrektne kaupade klassifitseerimine ja kas õiget kaubakoodi on raske määrata. Eesmärgi saavutamiseks jaotas autor töö kaheks osaks: teoreetiline ja empiiriline. Teoreetilises osas olid käsitletud järgmised teemad: kaupade tariifse klassifitseerimise õiguslikud alused, kombineeritud nomenklatuuri ülevaade, rakendatavate üldreeglite loetelu ning nende selgitus, kaubakoodi struktuur ja selle leidmise etapid.

Autori poolt oli läbi viidud uuring, mille eesmärgiks oli välja selgitada, kas oskavad inimesed, kes on kokku puutunud kodeerimisega, määrata kaubakoodi kombineeritud nomenklatuuri järgi. Uuringu tingimused ning tulemused olid kajastatud lõputöö empiirilises osas.

Analüüsisides uuringu tulemusi, jõudis autor järeldusele, et klassifitseerimise käigus olid osalejad tähelepanematud ja ei kasutanud kombineeritud nomenklatuuri märkusi ja selgitavaid märkusi, mille tõttu uuringus pakutavatele toodetele määrasid valed kaubakoodid.

Lähtudes uuringu tulemustest, tahab lõputöö autor soovitada kõikidele inimestele, kes tegelevad kaupade klassifitseerimisega, järgmist:

- a) tootele kaubakoodi määramisel on vaja rakendada klassifitseerimise üldreegleid ning lugeda ka HS-i märkusi, KN-i märkusi ning KN-i selgitavaid märkusi;
- b) klassifitseerimise käigus pöörata erilist tähelepanu kauba koostisele ja tema kujule, millisenä peab ta olema tollile esitatud;
- c) juhul kui inimene ei tea, kuidas on vaja kaupa klassifitseerida, võib ta abi paluda oma kolleegide käest, tolliametnikelt, otsida lisainformatsiooni kauba kohta

internetist või küsida lisaandmeid kauba tootja käest, taotlema STI väljastamist ja kasutamist.

Lõputöö kirjutamisel oli autor kokku puutunud materjali kättesaadavuse probleemiga. Kuna kaupade klassifitseerimine on päris spetsiifiline ja kitsendatud valdkond, ei ole peaaegu raamatukogudes ja elektroonilistes andmebaasides selle kohta piisavat informatsiooni. Seega arvab autor, et käesolevat lõputööd on võimalik kasutada kaupade klassifitseerimise õppe- või abimaterjalina sellepärast, et siin on käsitletud põhiprintsiibid ja reeglid, mille alusel tuleb kaubakoodi määrata.

РЕЗЮМЕ

Дипломная работа написана на эстонском языке, иностранное резюме – на русском языке. Работа состоит из 46 страниц (без приложений). При составлении работы использовалось 17 источников, на которые в тексте имеются сноски. Для наглядности предоставленной информации и результатов исследования в дипломной работе были использованы таблицы и рисунки.

Одним из методов исследования в дипломной работе является анализ литературы и правовых актов, с помощью которых автор собирал необходимые данные для написания работы. Вторым методом является исследование знаний людей, которые сталкиваются с классификацией товаров. В дипломной работе автор предлагает решения поставленным проблемам, анализируя результаты проведенного исследования.

Работа разделена на две части. В первой части дипломной работы автор описывает действующие в Европейском Союзе основы классификации товаров, даёт обзор комбинированной номенклатуре также описывает, как происходит правильная классификация товаров.

Во второй части дипломной работы автор даёт обзор темам проведённого исследования, анализирует данные исследования также делает выводы и последующие из них предложения.

Данную дипломную работу возможно использовать в качестве учебного или вспомогательного материала, потому что в работе рассмотрены основные принципы и правила, на основе которых происходит определение товарного кода.

VIIDATUD ALLIKAD

Statistikaamet, "Kaubakoodide määramine kombineeritud nomenklatuuri järgi", juhend, Tallinn (2006), lk 2, 3, 7, 8.

Генрих Николаевич Чмель, *Малая таможенная энциклопедия*, (Москва: Центр экономики и маркетинга, 1997), стр 88.

European Commission, "Harmonized system – general information",
<ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/tariff_aspects/harmonised_system/index_en.htm> (03.03.2010)

World Customs Organisation, "What is the Harmonized system?",
<www.wcoomd.org/home_wco_topics_hsoverviewboxes_hsoverview_hsharmonizedsystem.htm> (03.03.2010)

Eve Tomson, „Tollipoliitikast Eesti Vabariigis“, majanduspoliitika teaduskonverentsi kogumik, Tartu Ülikool (2002),
<www-1.mtk.ut.ee/varska/2002/1_Makromaj_sotspol/Tomson.pdf> (03.03.2010), lk 226, 230.

Maksu- ja Tolliameti, "Makstud makse", <www.emta.ee/index.php?id=1376>
(22.03.2010)

Ben J.M. Terra, Peter J. Wattel, "*Euroopa maksuõigus*", (Tallinn: Sisekaitseakadeemia, 2006), lk 240.

Lembo Tanning, *Rahvusvaheline ja Eroopa Liidu majandus*, (Tallinn: Ten Team OÜ, 1999), lk 171, 172.

Europa, "Majandus ja kaubandus",
<europa.eu/abc/keyfigures/tradeandecconomy/index_et.htm> (03.03.2010)

Maksu- ja Tolliamet, "Kauba tariifne klassifitseerimine",
<www.emta.ee/index.php?id=1263> (03.04.2010)

Rivo Sarapik, "Maksuamet kontrollib euroliidus tehinguid", *Äripäev*, 07.10.2003,
<www.ap3.ee/?PublicationId=31503ED6-39D4-4163-9D98-74AA1E3959CE&code=2482/rubr_artiklid_248209> (24.03.2010)

Ühenduse tolliseadustik, 12.10.1992, jõustunud Euroopa Nõukogu määrusega nr 2913/92.

Euroopa Komisjoni maksukorralduse ja tolliliidu peadirektoraat, “TARICu kasutusjuhend”, 23.09.2003, <www.emta.ee/failid/TARIC_userguide_tolge.pdf> (04.05.2010), lk 3.

Euroopa Kontrollikoda, “Euroopa Kontrollikoja teatis eriaruande nr 2/2008 kohta, milles käsitletakse siduvat tariifiinformatsiooni“, ECA/08/09, Luksemburg (2008), lk 1.

Kombineeritud nomenklatuur, jõustunud Euroopa Komisjoni määrusega nr 948/2009 (ELT L 287, 31.09.2009), lk 11, 12, 142, 436, 437, 627.

Eesti kaupade nomenklatuur, 11.12.2003, jõustunud Vabariigi Valitsuse määrusega nr 311.

Euroopa Ühenduse kombineeritud nomenklatuuri selgitavad märkused, jõustunud määrusega (EÜ) 275/2008, lk 63, 392.

TABELITE JA JOONISTE LOETELU

Tabel 1. Makstud tollimaksud Maksu- ja Tolliametile	8
Tabel 2. KN-i jaotiste lühiülevaade.....	12
Tabel 3. Kaubakoodi struktuur.....	13
Tabel 4. Rubriik 9406.....	20
Tabel 5. Konserveeritud puuviljasegu kaubakoodi leidmise etapid.....	29
Tabel 6. Konserveeritud puuviljasegu kaubakoodid ja tollimaksumäärad.....	29
Tabel 7. Väärismetallist pooltöödeldud kangide kaubakoodi leidmise etapid	32
Tabel 8. Väärismetallist pooltöödeldud kangide kaubakoodid ja tollimaksumäärad	32
Tabel 9. Mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaua kaubakoodi leidmise etapid	34
Tabel 10. Mitteväärismetallist jalgadega ja männi puidust lauaplaadiga diivanilaua kaubakoodid ja tollimaksumäärad.....	34
Tabel 11. Uuringu tulemused esimese kauba kohta.....	35
Tabel 12. Uuringu tulemused teise kauba kohta.....	37
Tabel 13. Uuringu tulemused kolmanda kauba kohta.....	37
Joonis 1. Näide KN-st 2010.....	11
Joonis 2. Läbiviidud uuringus osalejad	24

LISA 1-UURINGU KÜSIMUSTIK

Määra CN-kood!

Konserveeritud puuviljasegu (netomass 1050 gr), mis koosneb:

- Ananassid 16%
- Mango 30%
- Kiivi 10%
- Apelsinid 35%
- Suhkrusisaldus 9%
- Piirituselisandita

Väärismetallist pooltöödeldud kangid:

- Kuld 60,8%
- Hõbe 36,2%
- Plaatina 1,4%
- Roodium 1,6%

Mitteväärismetallist jalgadega diivanilaud, mille lauaplaadi materjaliks on männi puu.